

KESKKONNAAMET

KESKKONNAARUANNE 2019

SISUKORD

1. Organisatsiooni kirjeldus

2. Keskkonnapoliitika, missioon, visioon ja põhiväärtused

Keskkonnapoliitika

Missioon

Visioon

Põhiväärtused

Keskkonnajuhtimissüsteemi lühikirjeldus

3. Keskkonnaameti oluliste keskkonnaaspektide lühikirjeldus

4. Keskkonnategevuskava ja -eesmärgid

5. Keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamine

Soojusenergia

Elektrienergia

Vesi

Transpordi CO₂ emissioon

Kontoripaber

Otsuste kvaliteet

Keskkonnateadlikkus

6. Muud keskkonnategevuse tulemuslikkusega seotud asjaolud

Teenistujate kaasamine

Elanikele ja kogukonnale suunatud tegevus

Bioloogilise mitmekesisuse soodustamine

7. Õiguslikud nõuded

8. Aruande kinnitamine

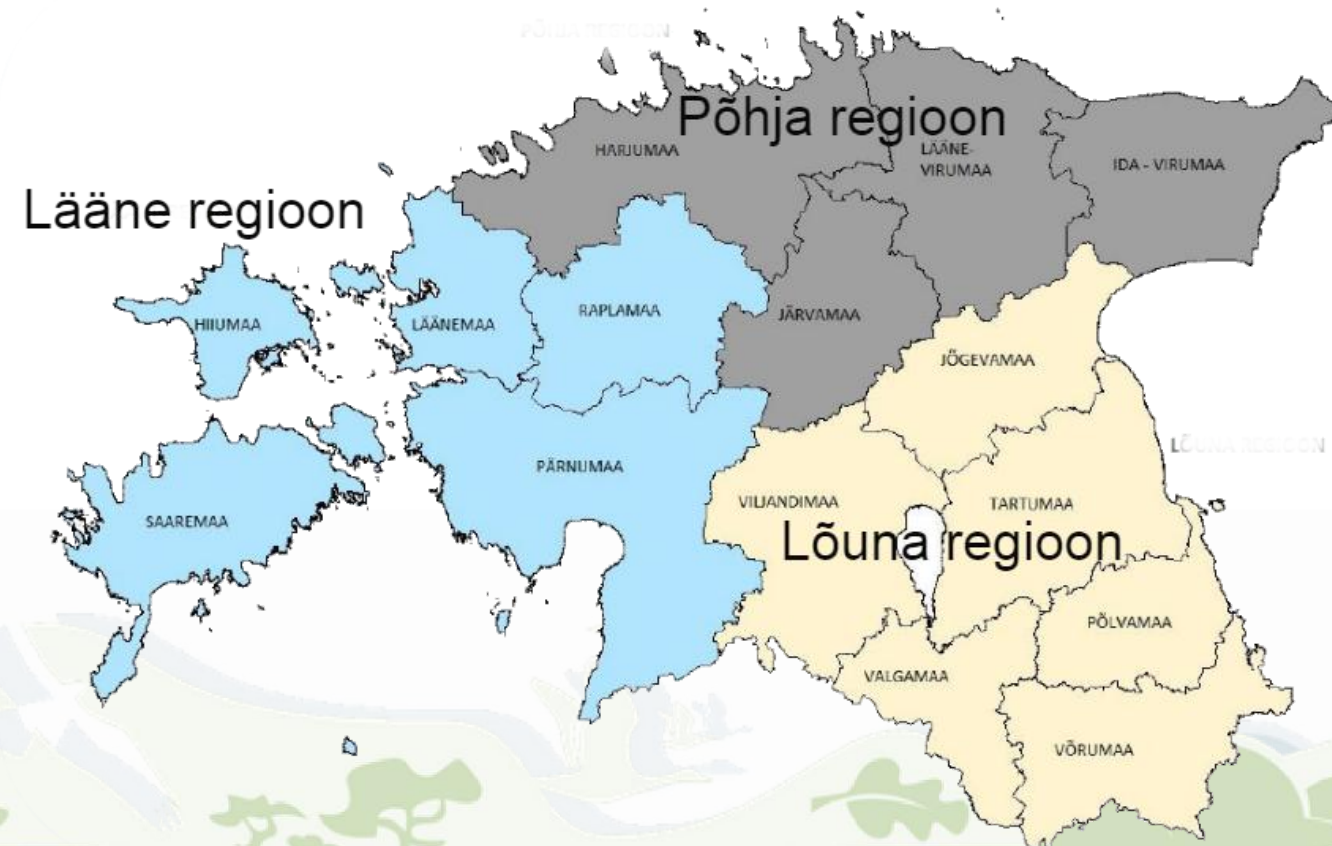
ORGANISATSIOONI KIRJELDUS

Keskkonnaamet on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalasse kuuluv valitsusasutus, mille ülesanne on viia ellu riigi keskkonnakasutuse, looduskaitse ja kiirgusohutuse poliitikat ning osaleda keskkonnaalaste õigusaktide ja muude keskkonnateemasid puudutavate ametlike dokumentide väljatöötamises ja täiustamises. Amet alustas tööd 1. veebruaril 2009 ning on moodustatud keskkonnateenistuste, looduskaitsekeskuse ja kiirguskeskuse baasil.

Keskkonnaametit juhib alates 1. jaanuarist 2019 peadirektor Riho Kuppert. Peadirektori asetäitja eluslooduse alal on Leelo Kukk, peadirektori asetäitja keskkonnakasutuse alal on Erik Kosenkranius.

Keskkonnaametis töötab 1. jaanuari 2020 seisuga 350 töötajat. Meie kontorid asuvad 28 punktis üle Eesti ja 78% meie töötajatest asuvad väljaspool Tallinna.

Keskkonnaamet koosneb täna kolmest regioonist ja seitsmest osakonnast

Joonis 1. Keskkonnaameti struktuur alates 1. oktoobrist 2019. aastal.

KESKKONNAPOLIITIKA

Soovime näidata eeskuju keskkonnajuhtimissüsteemide juurutamisel Eestis ning teadvustada oma igapäevaste tegevuste ja otsuste rolli Eesti keskkonnategevuskava elluviimisel.

Võtame eesmärgiks vähendada oma tegevusega kaasnevat negatiivset keskkonnamõju ja parendada pidevalt keskkonnategevuse tulemuslikkust.

Eesmärgi saavutamiseks:

1. võtame kasutusele meetmed, mis tagavad ressursside säästliku kasutamise (eelkõige energia, vesi ja paberi);
2. võtame kasutusele meetmed, mis aitavad vähendada süsinikdioksiidi heidet (eelkõige hoonete ja transpordi parema kasutuse kaudu);
3. lõimime keskkonnakriteeriumid hangetega seotud menetlustesse ja organisatsiooni ürituste (sh koolitused, projektid) korraldamise reeglistikku;
4. tegutseme kõigi kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuetega vastavuses;
5. võtame jäätmekäitluse valdkonnas kasutusele parimad tavad;
6. edendame personali ja partnerite keskkonnahoolivust koolituste ja teavitamise abil.

Saavutamaks oma igapäevaste tegevuste, õigusloome ja otsuste kaudu paremat keskkonnaeesmärkide täitmist:

1. viime perioodiliselt läbi oma põhiprotsesside keskkonnamõju hindamist ja koostame selle alusel keskkonnategevuskava;
2. edendame valdkondadevahelist koostööd tagamaks õigusloome ja otsustega seonduv mitmekülgsem keskkonnamõjude analüüs;
3. edendame huvirühmade suhtes läbipaistvat otsustusprotsessi ja avatud dialoogi.

Keskkonnaamet kohustub rakendama oma keskkonnapoliitikat ja tegema selle üldsusele kättesaadavaks.

MISSIOON

Keskkonnaamet loob ja hoiab head elukeskkonda praegu ja mõeldes tulevastele põlvetele.

Hea elukeskkonna tagame koos elanike, arendajate ja kõigi partneritega, arendades loodushoidu ja kaitstes elurikkust.

VISIOON

Keskkonnaamet kujundab ja hoiab elukeskkonda tõhusalt.

Keskkonnaamet on valdkonna parim kompetentsikeskus ja tugineb oma otsustes teadmistele.

Keskkonnaamet on hea ja edukaks tööandja.

PÕHIVÄÄRTUSED

Ausus
Koostöö
Hoolivus ja austus elu vastu
Avatus
Eesmärgile pühendumine

KESKKONNAJUHTIMISSÜSTEEMI LÜHIKIRJELDUS

Keskkonnaameti keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi KJS) on sisse viidud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu poolt heakskiidetud keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemi (edaspidi EMAS) määruse nõuete ja selle hilisemate muudatuste kohaselt, mille kohta saab lisateavet veebilehelt <http://www.envir.ee/et/tapsemalt-emasist>. EMAS määruse nõuetele vastav KJS juurutati Keskkonnaametis 2011. aastal.

Keskkonnanaruanne on dokument, milles Keskkonnaamet (edaspidi Amet) kirjeldab oma keskkonnategevust ja -mõju. Keskkonnamõju iseloomustamiseks ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamiseks esitatakse aruandes Ameti ressursikulu andmed. Andmete kättesaadavuse võimalusel on tulemusi võrreldud Keskkonnaministeeriumi ja Euroopa Liidu avaliku sektori asjakohaste tulemustega.

Ameti KJSi peamised eesmärgid on rakendada säästva arengu põhimõtteid igapäevatoos ja vähendada põhitegevusest tulenevat negatiivset keskkonnamõju. Põhitegevuse hulka loetakse riigi keskkonnakasutuse, looduskaitse ja kiirgusohutuse poliitika elluviimine ning osalemine keskkonnavalaste õigusaktide, programmide ja tegevuskavade väljatöötamises ja täiustamises.

Juhtkonna esindajana vastutab keskkonnajuhtimissüsteemi toimimise ja parendamise eest kvaliteedijuht.

Keskkonnaameti EMAS registreeringu uuendamisega 2016. aastal loobuti seni kehtinud välistustest - eelnevalt oli välistatud kiirgusosakonna ja metsaosakonna labor oma kvaliteedijuhtimissüsteemidega.

KJS-i käsitusallas on kõik Ameti kontorid: Endla, Haapsalu, Harju, Iisaku, Jõgeva, Jõhvi, Karula, Kuressaare, Kärdla, Narva, Nigula, Otepää, Palmse, Penijõe, Pärnu, Rakvere, Rapla, Rāpina, Tallinna, Tartu, Tūri, Viidumāe, Viljandi, Võru ja Valga kontor.

Samuti kiirgusosakonna kontor ja labor ning metsaosakonna seemnelabor.

Keskkonnaameti KJS vastab EMASi määruse nõuetele. KJSi suunamise ja ohjamise aluseks on nõuded, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25.11.2009 määruses (EÜ) nr 1221/2009 (jõustunud 11.01.2010) organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS), nimetatud määruse muudatused EL määrus 2017/1505 (28.08.2017) ning Euroopa Komisjoni 19.12.2018 määruses 2018/2026.

Keskkonnaameti keskkonnajuhtimise üldine suund ja eesmärk on sõnastatud Ameti keskkonnapoliitikas. KJS on osa organisatsiooni üldisest juhtimissüsteemist. Süsteem hõlmab kavandamise, elluviimise, kontrolli ja täiustamise etappi ning avaliku keskkonnuaruande koostamist.

Keskkonnapoliitika järgimist ja juhtimissüsteemi toimimist hinnatakse korrapärase siseauditite käigus. Keskkonnuaesmärkide täitmise, -tegevuskava elluviimise ja siseauditite tulemused vaatab üle juhtkond. Vajaduse korral täiendatakse keskkonnuaesmarke ja tegevuskava.

Amet on määranud KJS-i riskihindamisel kindlaks välised ja sisemised tegurid, mis võivad avaldada ameti suutlikkusele kavandatud tulemusi saavutada positiivset või negatiivset mõju. Riskihindamise tulemused arutatakse läbi juhtkonnapoolsel ülevaatusel ja seal kinnitatakse riskikäsitlemise meetmed.

Keskkonnaameti KJS võimaldab välja selgitada ja kontrolli all hoida olulised keskkonnuaspektid ning nendest tingitud olulise keskkonnamõju. Keskkonnapoliitika ja olulised keskkonnuaspektid on aluseks Ameti keskkonnuaesmärkide seadmisele keskkonnategevuskavas ja tööplaanis.

KJS on dokumenteeritud ulatuses, mis tagab EMASi määruse nõuete täitmise. Juhtimissüsteemi dokumentatsiooni moodustavad muuhulgas erinevad strateegiad, poliitikad, kavad, protsessiskeemid, protseduurid, juhendid, eeskirjad, korrad ja tõendusdokumendid.

Joonis 2. Keskkonnaameti keskkonnajuhtimissüsteem

Keskkonnaamet kogub oma keskkonnamõju iseloomustavat teavet jooksvalt ja hindab kord aastas oma tegevuse tulemuslikkust, et koostada iga-aastane keskkonnuaruanne. Ameti keskkonnapoliitika ja -aruanne on avalikud.

3. AMETI OLULISTE KESKKONNAASPEKTIDE LÜHIKIRJELDUS

Otsesed keskkonnaaspektid on seotud toimingute ja teenustega, mida organisatsioon saab tavaliselt ise otse ohjata/kontrollida. Keskkonnaaspektide olulisuse hindamisel arvestab Keskkonnaamet keskkonnamõju suurust, ulatust, ohtlikkust ja esinemise tõenäosust ning tegevuse vastavust õigusaktide nõuetele.

Amet on teinud kindlaks oma tegevuse need keskkonnaaspektid, mida ta saab kontrollida ja mõjutada. Samuti on tuvastatud aspektid, millel on keskkonnale oluline mõju. Olulise mõjuga aspekte võetakse arvesse keskkonnaeesmärkide seadmisel.

Olulisema mõjuga keskkonnaaspektid on järgmised (vt ka tabel 1):

- materjalikulu (kontoripaber);
- soojusenergia tarbimine;
- elektrienergia tarbimine;
- vee kasutamine;
- sõidukite heitgaaside õhku paiskamine;
- otsuste kvaliteet;
- keskkonnateadlikkus.

4. KESKKONNATEGEVUSKAVA JA -EESMÄRGID

Keskkonnaeesmärkide ja -tegevuskava suunised tulenevad Keskkonnaameti keskkonnapoliitikast ning nendes arvestatakse Ameti tegevusega seotud olulisi keskkonnaaspekte.

Keskkonnaeesmärkide ja -tegevuskava täitmiseks on ära märgitud tegevused, vastutajad ja tähtajad ning võimaluse korral ka vajalikud summad ja inimressurss. Keskkonnategevuskava koostatakse üheks tegevusaastaks. Keskkonnategevuskavast tulenevad ülesanded lõimitakse töötajate tööplaanidega vastavas infosüsteemis.

Keskkonnaameti põhitegevusega seotud valdkondlikud eesmärgid ja sihttasemed on kirjeldatud Ameti arengukavas 2019-2022.

Keskkonnategevuskava vaadatakse jooksvalt üle igal aastal. Seda täiendatakse keskkonnaauditi tulemuste, juhtkonna ülevaate ning keskkonnaeesmärkide täitmise tulemuslikkuse põhjal.

2020. aasta eesmärgid ja tulemusindikaatorid on välja toodud tabelis 1.

5. KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

Keskkonna- aspekt	Keskkonnamõju	Keskkonnaeesmärk 2020	Tegevused
Vee, soojus- ja elektrienergia tarbimine	Välisõhu suurenenud saaste, kliima soojenemine, ammendunud loodusressursid	Hoida kolme aasta keskmist taset töötaja kohta ameti poolt kasutatavates hoonetes: * vee tarbimisel 5,9 m³/in; * soojusenergia tarbimisel 2,1 Mwh/in; * elektrienergia tarbimisel 3,1 MWh/in. Hoida 2019. aastal saavutatud kogupindala taset (13 087 m²)	Vee tarbimise seire: Töötajate teavitamine tarbimisest ja vähendamise võimalustest. RKAS-iga koostöös analüüsida kulu ja leida säästuvõimalusi. Soojuse kasutuse seire: töötajate ja haldusfirmade teavitamine. Töötajate teavitamine elektrienergia tarbimisest ja vähendamise võimalustest Vabaneda alakasutatavatest ruumidest ja vajadusel kolida ümber väiksematele pindadele.
Kontoripaberi ja -tarvete kasutamine	Ammendunud loodusressursid	Hoida paberikasutamisel 2019. a. saavutatud taset töötaja kohta 614 lehte/in.	Kahepoolse printimise kasutamine, teavitustöö, paberi kasutuse statistika kontorite kaupa.
Heitgaaside, sh CO2 emissioon	Välisõhu suurenenud saaste, kliima soojenemine	Hoida 2019. a saavutatud taset transpordist tuleneva CO2 emissiooni kogumahus 367 t/a)	Sõitude optimeerimine ning ökonoomsete sõidukite kasutus.
Vead otsustes, teenistujate pädevus ja kvalifikatsioon, töövahendite olemasolu	Suurenenud keskkonnakoormus	Hoida kolme aasta keskmist taset koolituspäevade arvu töötajate kohta (5,8) Hoida rahuldatud vaiete piirtaset (5)	Arenguvestlustel koolitusvajaduste koondamine. Koolituste (sh. sisekoolituste) korraldamine.
Teabevahetus, teadlikkuse tõstmine	Vähenenud keskkonnakoormus	Hoida osalejate arv üle 34 000. Laiendada kommunikatsiooni sihtgruppi. Suurendada kodulehe ja Facebooki külastatavust.	Korraldada erinevaid teavitusüritusi ja läbi viia keskkonnateemalisi õppeprogramme. Jätkata KOVide infopäevadega. Kommunikatsiooni laiendamine teistele sihtgruppidele läbi kodulehe ja Facebooki.

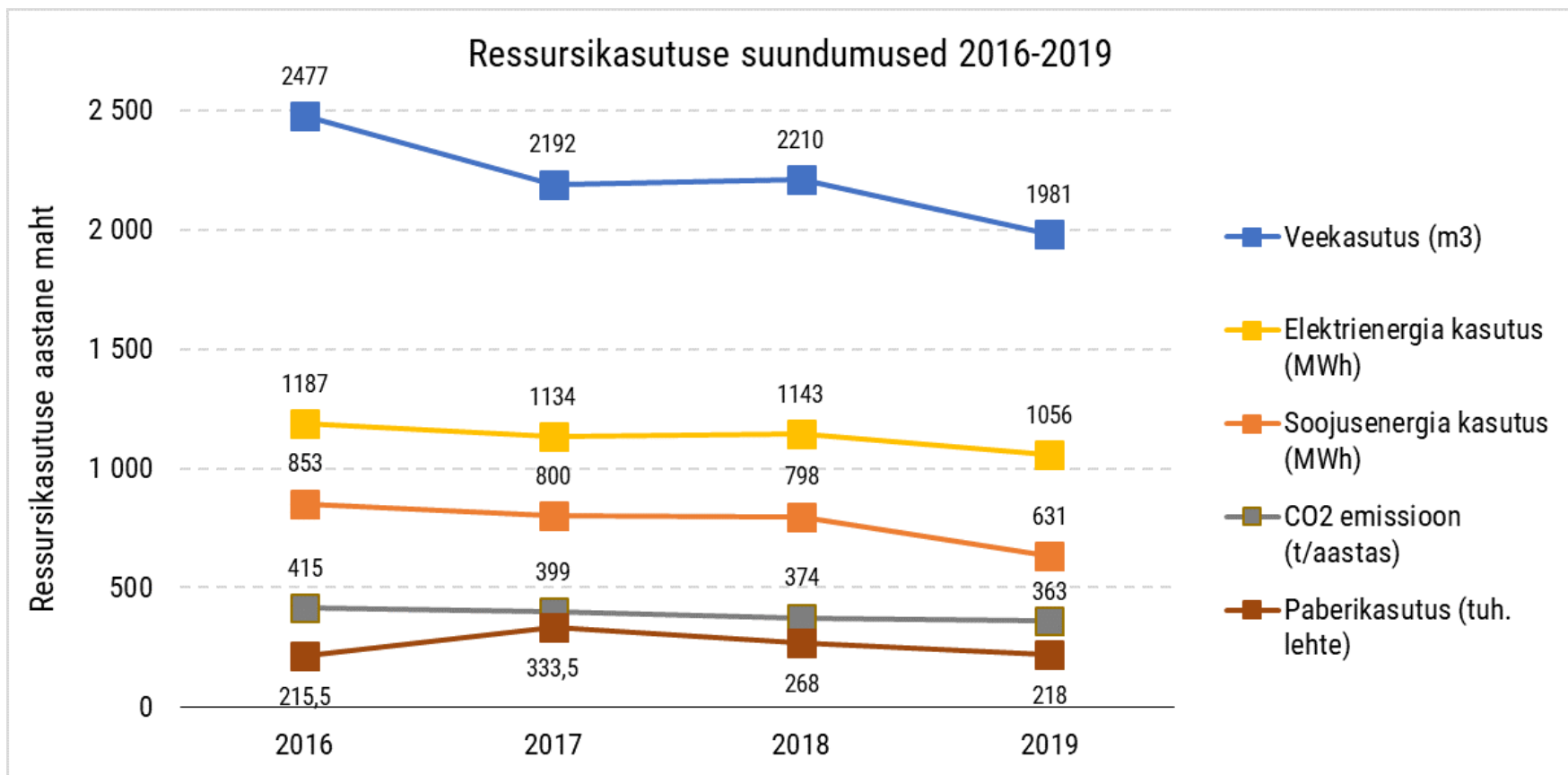
Keskkonnaametil ei ole selliseid olulisi keskkonnaaspekte, millest peaks teavitama väliseid huvipooli.

Keskkonnaeesmärkide ja -tegevuskava täitmist hinnatakse kord aastas juhtkonna ülevaatusel. 2020. aasta eesmärkide püstitamisel võeti aluseks nelja eelmise aasta tulemused. 2020. aasta eesmärgid kinnitati 14.05.2020 juhtkonna koosolekul.

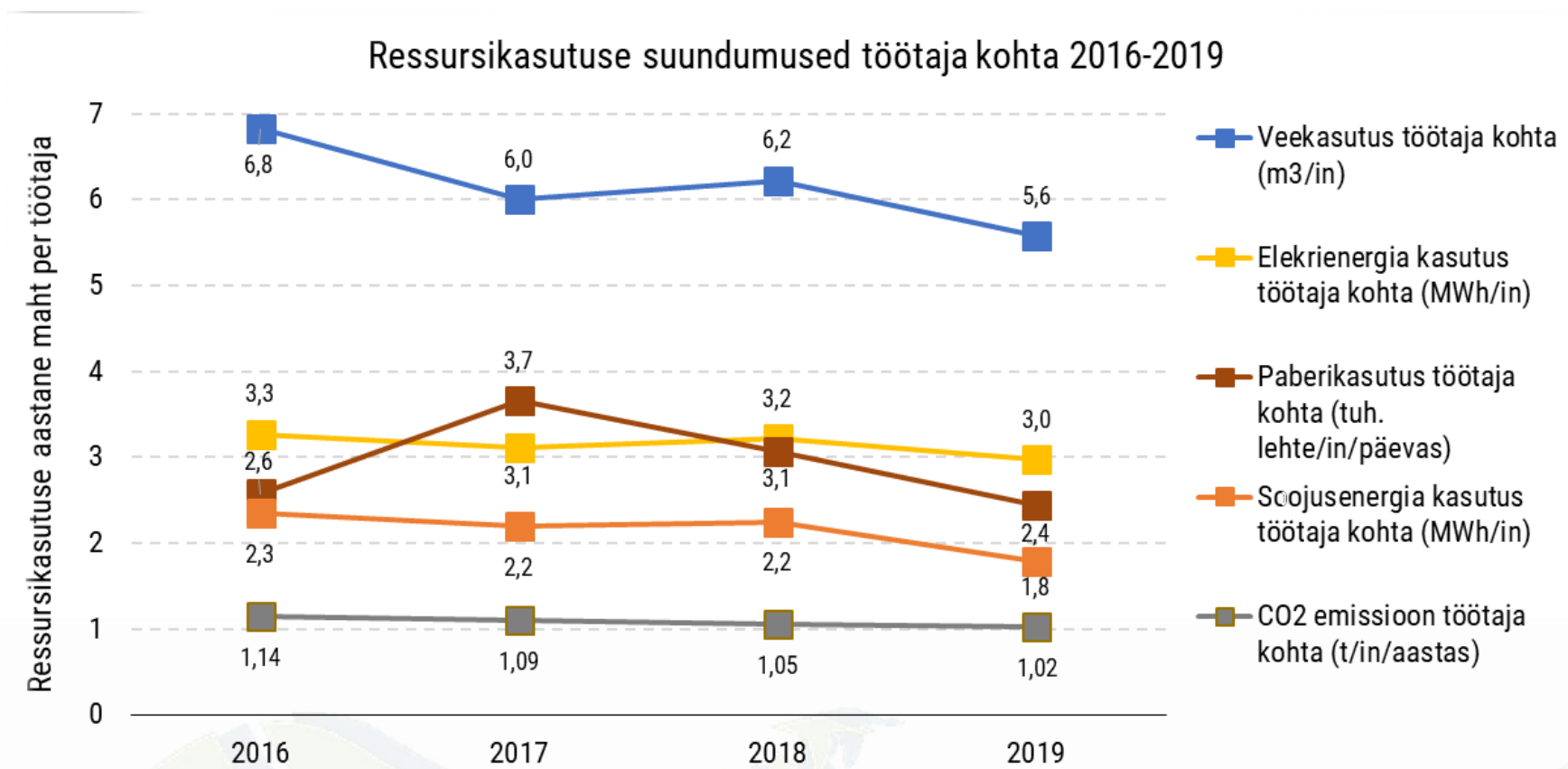
2019. aastaks püstitatud eesmärgid täideti ning kokkuvõttes saab 2019. aasta tulemusi hinnata heaks, sest keskkonnaaspektid on kontrolli all. Täpsemad selgitused on esitatud järgnevalt keskkonnanäitajate juures.

Amet ei seira jäätmekoguseid, kuid jäätmete liigiti kogumine on sisse viidud kõigis kontorites ja muudes tegutsemispaikades. Jäätmete liigiti kogumise olulisust rõhutatakse koolituse kaudu ning kontrollitakse siseauditites. Amet nõustab jäätmete liigiti kogumise sisseseadmist teistes riigiasutustes, nt Kaitseväge õppustel ja RKAS kaudu riigiasutuste kontoripindadel.

Bioloogilise mitmekesisusega seotud maakasutust mõjutab Amet oma otsuste kaudu (vt Otsuste kvaliteet ja Bioloogilise mitmekesisuse soodustamine). Amet ise maid ega hooneid ei oma; rendipinnad hõlmavad põhitegevuseks vajalikke kontoripindu, tehnilise inventari hoiuvõimalusi ning keskkonnateadlikkuse kasvatamiseks vajalikke õpperuume ja väljapanekuid.

Joonis 3. Keskkonnaameti poolt kasutatavate ressursside kasutamise suundumused aastatel 2016-2019.

Joonis 4. Keskkonnaameti poolt kasutatavate ressursside kasutamise suundumused töötaja kohta aastatel 2016-2019.

SOOJUSENERGIA

Soojusenergia tarbimine 2019. aastal oli kokku 631 MWh, mis teeb 1,8 MWh töötaja kohta. Tarbimine vähenes 21% võrreldes 2018. aastaga. Tulemust mõjutas soe talv ja sügis. Eesmärgiks sai võetud hoida kahe viimase aasta keskmist tarbimise taset. 2019. aastal sai see eesmärk täidetud.

Keskkonnaamet kasutab rendipindu. 81% kontorite omanikuks on Riigi Kinnisvara ASile (RKAS) ning 15%-l Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK). Hoonete renoveerimisplaanid arutatakse läbi ühiselt. Amet omalt poolt teeb ettepanekuid ja selgitab vajadusi.

ELEKTRIENERGIA

Elektrienergia tarbimine oli 2019. aastal kokku 1 056 MWh, mis teeb 3,0 MWh töötaja kohta. See näitaja vähenes aastaga 8%. Tarbimist mõjutas soe ja niiske talv ning sügis. Eesmärgiks sai võetud hoida kahe viimase aasta keskmist tarbimise taset. 2019. aastal sai see eesmärk täidetud.

Keskkonnaameti kontoritest 54% kasutab hoonete kütteks elektrienergiat otse või kaudselt (erinevad soojuspumbalahendused). Seetõttu mõjutab käitumisharjumuste muutmine elektrienergia tarbimist vähe; küll aga omab suurt mõju ruumikasutuse optimeerimine ja renoveeritud rendipindade kasutamine.

VESI

Veetarbimine 2019. aastal oli kokku 1 981 m³, mis teeb 5,6 m³ töötaja kohta. Tarbimine vähenes 10% võrreldes 2018. aastaga. Eesmärgiks sai võetud hoida kahe viimase aasta keskmist tarbimise taset. 2019. aastal sai see eesmärk täidetud.

Euroopa Komisjon on avaliku halduse sektori jaoks kirja pannud parimad

keskkonnajuhtimistavad, keskkonnatoime näitajad ja tipptasemed. Seal loetakse kontorihoone veekasutuse tipptasemeks vähem kui 6,4 m³ vett täistööajale taandatud töötaja kohta aastas. Ameti 2019. a tulemus edestab seda 0,8 m³/in võrra.

TRANSPORDI CO₂ EMISSIOON

Transpordist tuleneva CO₂ koguemissioon oli 2019. aastal 363 t, mis teeb 1,02 t töötaja kohta. Emissioon vähenes 3% võrreldes 2018. aastaga.

Transpordist tuleneva emissiooni vähendamiseks soosib Amet autode ühiskasutust. 2019. aastal optimeeriti töösõite 48 762 kilomeetri võrra võrreldes eelneva aastaga. Samuti pöörab Amet suurt tähelepanu autode keskkonnasäästlikkusele nende soetamisel. Kõik 2019. aastal soetatud uued sõidukid on hübriidajamiga.

KONTORIPABER

Kontoripaberi kasutus 2019. aastal oli kokku 218 000 lehte, mis teeb 614 lehte töötaja kohta aastas. Paberikasutus vähenes 19% võrreldes 2018. aastaga. Eesmärk oli vähendada paberikasutust 10% võrra. See eesmärk sai täidetud. Paberikasutuse vähendamisele aitas kaasa printerite vaikesätte muutmine kahepoolse printimise peale.

Euroopa Komisjoni poolt avaldatud avaliku halduse parimate keskkonnajuhtimistavade, keskkonnatoime näitajate ja tipptasemete dokumendis loetakse kontoripaberi tarbimise tipptasemeks vähem kui 15 A4 lehe kasutamist täistööajale taandatud töötaja kohta tööpäevas. Ameti 2019. aasta tulemus oli 2,4 lehte (metoodika kohaselt on üks A3 leht loetud kaheks A4 leheks).

Amet jätkab paberikasutuse analüüsimist ning viib analüüsi kontoripõhiseks. Teada on protsessid ja teenused, kus asjaajamine käib jätkuvalt enamjaolt paberipõhiselt ja mille digitaliseerimine annaks paberikasutuse vähendamiseks olulise panuse.

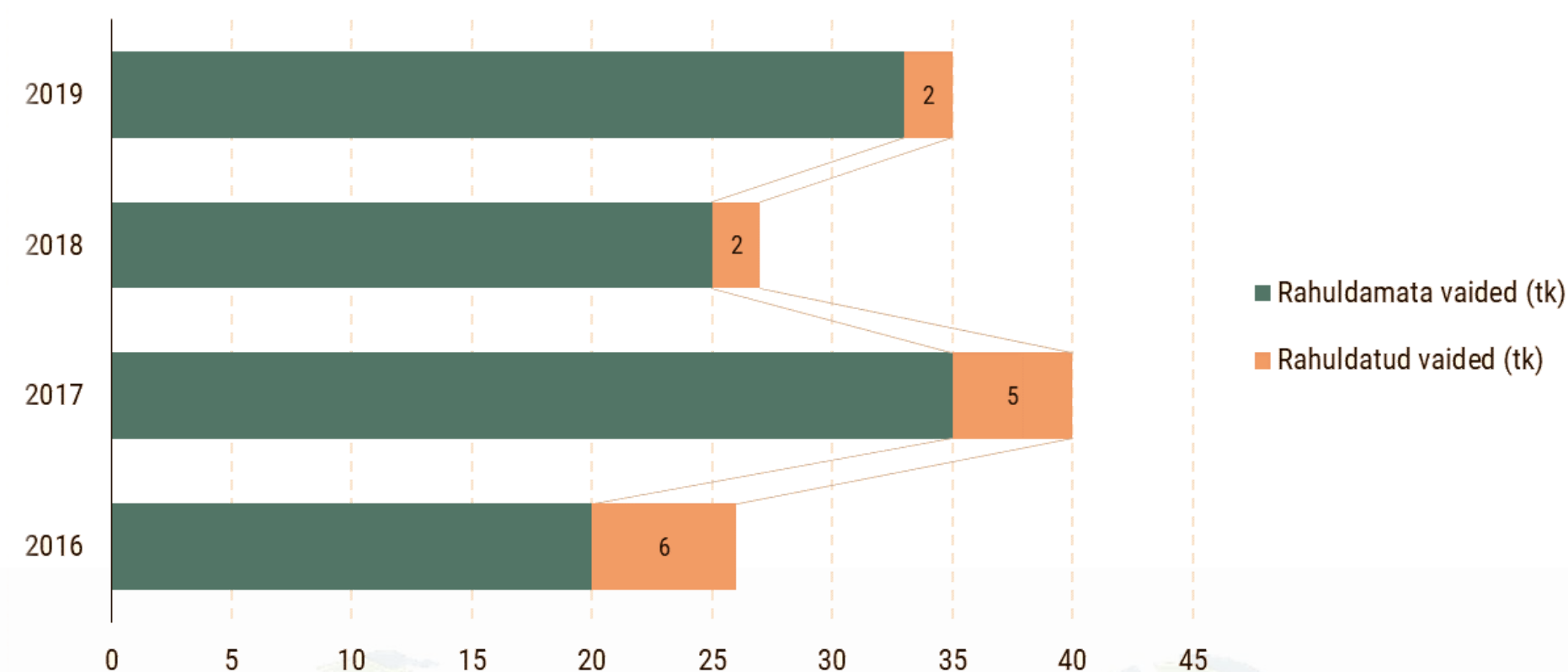
OTSUSTE KVALITEET

Otsuste kvaliteedi tulemuslikkust hindab Amet vaiete statistika kaudu.

Eesmärgiks on võetud rahuldatud vaiete osakaalu vähendamine ning nende osakaal on juba aastaid olnud ka langustrendis. Vaiete kogumahtu on keeruline juhtida, sest see oleneb kliendi otsusest, kuid rahuldatud vaie on otseselt Ameti otsuste kvaliteedi indikaator.

2019. aastal kasvas vaiete kogumaht 32%, samas rahuldatud vaiete osakaal vähenes 23%. 2019. aastal esitati Ametile kokku 33 vaiet ja nendest rahuldati 2.

Otsuste kvaliteedi suundumused 2016-2019

KESKKONNATEADLIKKUS

Keskkonnateadlikkuse tõstmiseks korraldab Amet infopäevi, keskkonnahariduse konverentsi, matku ning koostab ja viib läbi õppeprogramme.

Keskkonnateadlikkuse kasvatamises on strateegiliselt valitud uueks suunaks õpetajate, kohalike omavalitsuste töötajate ning teiste koolitajate ja nõustajate koolitamine, et ilma Keskkonnaameti ressursse kasvatamata viia teadmused rohkemate inimesteni. Selle näitaja puhul on tegemist Ameti arengukava strateegilise eesmärgiga.

2019. aasta eesmärk oli keskkonnateadlikkust jagada ca 40 tuhandele inimesele. Strateegilise eesmärgi elluviimiseks alustati 2019. aastal suunatumat ja jõulisemat teavitustegevust laiemale avalikkusele, tugevdades sellega keskkonnaalast kommunikatsiooni.

Pilootteemadeks valiti:

- ringmajandus ja jäätmete ringlussevõtt;
- abitute loomade abistamine;
- elurikkuse säilitamise ja kaitse.

2019. aastal jätkati kohalike omavalitsuste keskkonnaspetsialistide koolitusprogrammiga. Koolitusmaterjalid on kõikidele kohalikele omavalitsustele järeelkasutatavad.

Edaspidi laieneb keskkonnateadlikkuse näitaja regulaarne seire ka Ameti kodulehe ja keskkonnahariduse portaali ning Facebooki külastatavusele. 2019. aastal külastati Ameti kodulehte 295 432 korda (2018. aastal 262 261 korda) ja keskkonnahariduse portaali 53 430 korda. 2019. aasta lõpuks oli Ameti Facebookis 5 251 püsijälgijat.

6. MUUD KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSEGA SEOTUD ASJAOLUD

Keskkonnajuhtimissüsteemi üldiseks toimimiseks planeeritud tegevusi mõjutas kvaliteedijuhi vahetus 2019. a keskel. Seetõttu jäi toimumata iga-aastane keskkonnanõustajate sisekoolitus. Küll aga loodi üldosakonna eestvedamisel alus töötajate teavitamiseks elektri-, soojusenergia ja vee kasutamisest kontorite lõikes.

Nr	Keskkonnanõustamiskava eesmärk	Tulemuslikkuse hindamise põhinäitaja	2017	2018	2019	Tulemus ning muutus 2019/2018
1	Suurendada Ameti selliste sõidukite osakaalu, mille CO ₂ emissioon on alla 150 g/km.	Sõidukite osakaal (%)	61 % (125-st 76)	63 % (114-st 72)	63% (111-st 70)	Eesmärk osaliselt täidetud. Autode koguarv vähenes, kuid säästvamate autode osakaal ei kasvanud. 2019. aastal soetati 8 hübriid-ajamiga maastikusõidukit Toyota RAV4.
2	Vähendada Ameti selliste sõidukite osakaalu, mis on vanemad kui 5 aastat.	Üle viie aasta vanade sõidukite arv	23	22	19	Eesmärk täidetud. Vanu sõidukeid vähenes 14%.
3	Optimeerida ruumide kasutust 5%. ^{1,2}	Ruumi m ² kasutus töötaja kohta (m ² /in)	43,0 m ² /in	43,8 m ² /in	36,9 m ² /in	Eesmärk täidetud. Ruumide kasutus töötaja kohta vähenes 14%.

¹ Aluseks on võetud teenistujate arv aasta algul (2017 – 365 in, 2018 – 355 in, 2019 – 355 in)

² Aluseks on võetud kõik rendikohustusega kaetud pinnad (sh teenindus- ja tehnilised pinnad)

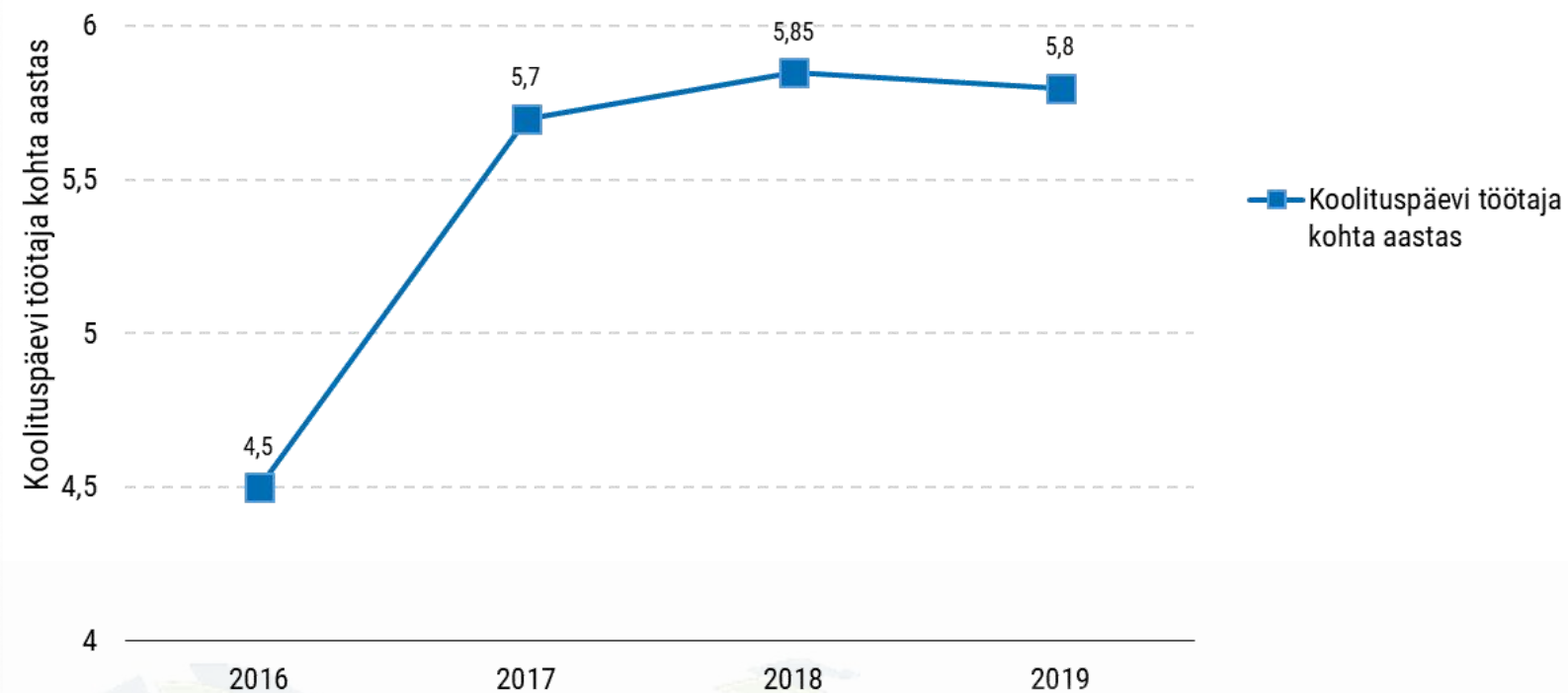
Tabel 2. Muud Keskkonnaameti keskkonnategevuse tulemuslikkust väljendavad näitajad

TEENISTUJATE KAASAMINE

Teenistujate keskkonnateadlikkuse parandamiseks tutvustab Keskkonnaamet sisevõrgus, siselehes ning kontorite infostendidel korrapäraselt erinevaid keskkonnahoiu- ja energiasäästuteemasid, samuti Ameti panust keskkonnahoidlikku ja hoolivasse keskkonda ja kogukonda.

Teenistujad on kaasatud järgmistesse ühistegevuste kaudu:

- EMAS määruse nõuete kohase siseauditi tegemine;
- keskkonnateemaline teavitustöö sisevõrgu ja stendide kaudu;
- keskkonnajuhtimissüsteemi teemalised e-kirjad (nädalainfo);
- foorum, kus on võimalus esitada ettepanekuid keskkonna, kvaliteedi ja töökeskkonna parandamiseks. Ettepanekuid analüüsitakse korrapäraselt. Heakskiidu saanud ideed viiakse ellu ja nende autoreid tunnustatakse;
- uue töötaja koolituspäevad;
- iga aastane juhtkonna ringsõit.

Joonis 7. Keskkonnaameti töötajate koolitusmahtude suundumused aastatel 2016-2019.

ELANIKELE JA KOGUKONNALE SUUNATUD TEGEVUS

Keskkonnaameti üks eesmärk on suurendada Eesti elanike ja Ameti partnerite keskkonnavalast teadlikkust. Keskkonnaamet korraldab igal aastal keskkonnavalaseid teabepäevi erinevatele partneritele (KOVid, ettevõtjad, keskkonnavalasid omajad, maaomanikud, jahimehed jt). Regulaarselt kohtutakse Eesti Keskkonnavalasuste Koja esindajatega, kus arutatakse aktuaalseid keskkonnavalaseid teemasid.

2019. aastal toimus kaks kliendinõukoja istungit, kus arutati erinevaid valdkonna teemasid ning Ameti töökorralduse muudatusi. Kliendinõukoja protokollid on avalikud, nendega saab tutvuda Ameti kodulehel.

Ameti põhiülesannetega seotud eesmärgid ja sihttasemed on kirjeldatud Keskkonnaameti arengukavas, mis on kättesaadav Keskkonnaameti kodulehel.

BIOLOOGILISE MITMEKESISUSE SOODUSTAMINE

Amet juhindub oma põhitegevuses Keskkonnaministeeriumi keskkonna tulemusvaldkonna tegevuskavas ning keskkonnakaitse- ja kasutuse programmis toodud eesmärkidest. Keskkonnakaitse- ja kasutuse programm on koostatud Eesti keskkonnastrateegias ja valdkondlikes arengukavades kavandatud eesmärkide elluviimiseks. Ameti üheks põhitegevuseks on Eesti loodusväärtuste kaitse alla võtmine ning vastavalt kaitse- ja hoiualade kaitse-eeskirjade ja kaitsekorralduskavade koostamine.

Biooloogilise mitmekesisuse konventsioon (CBD) ja Euroopa Komisjon on sõnastanud 2020. aasta kaitse-eesmärgiks 17% maismaast ja 10% merealadest. Eestil on pindalaline eesmärk täidetud: kaitse all on 19,4% maismaast ja 27% territoriaalmerest. Probleemiks on aga alade esinduslikkus ja kaitse kord.

Looduskaitseseadus näeb ette kõikide kaitsekordade uuendamise 2023. aasta maikuuks. Uuendatavate kaitsekordadega kaitsealade pindalast moodustavad ligi 90% kolm suurt ala - Matsalu, Vilsandi ja Kõrvemaa. 2019. aastal kinnitati 19 kaitseala kaitsekorda plaanitud 30-st. Suurte alade (nt Vilsandi ja Matsalu) kaitsekorrad viibisid kooskõlastusringil. Kehtivate kaitsekorralduskavadega kaetud kaitse- ja hoiualade kogupindala vähenes 2019. aastal mõningal määral osade kavade kehtivuse lõppemise tõttu.

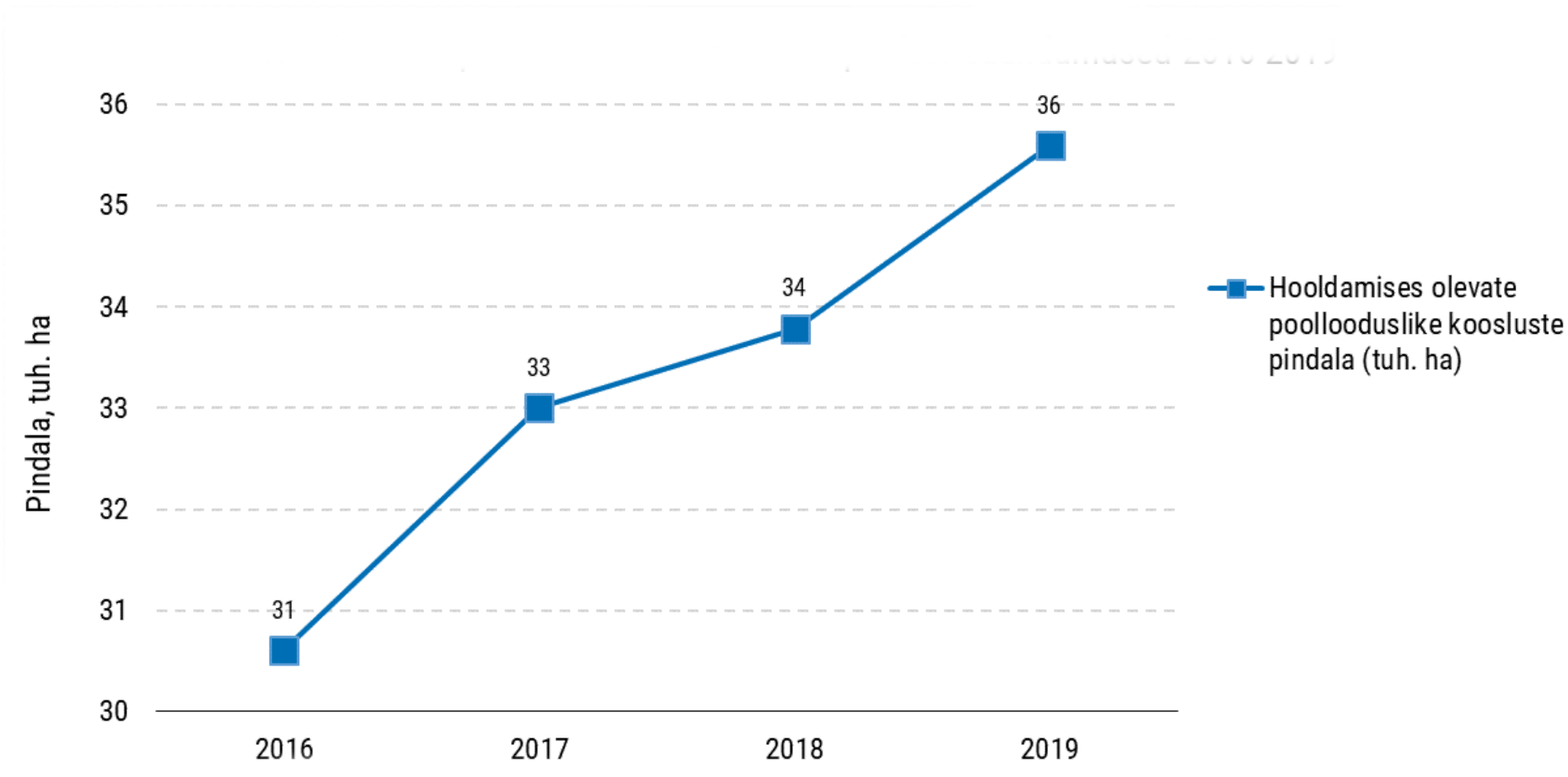
Kaitstavate objektide esinduslikkuse tõstmiseks kinnitati 2019. aastal eeskirjad täiendavalt range kaitse alla võtmist vajavate salu-, laane- ja soovikumetsade kohta. Tänapäevaks on kaitse alla võetud neist 21,3 tuhat hektarit ja tööd edenevad eesmärgiks võetud graafikus.

Bioloogilise mitmekesisuse seisukohast on olulised poollooduslikud kooslused kui Eesti avatud maastike elurikkuse tuumikalad.

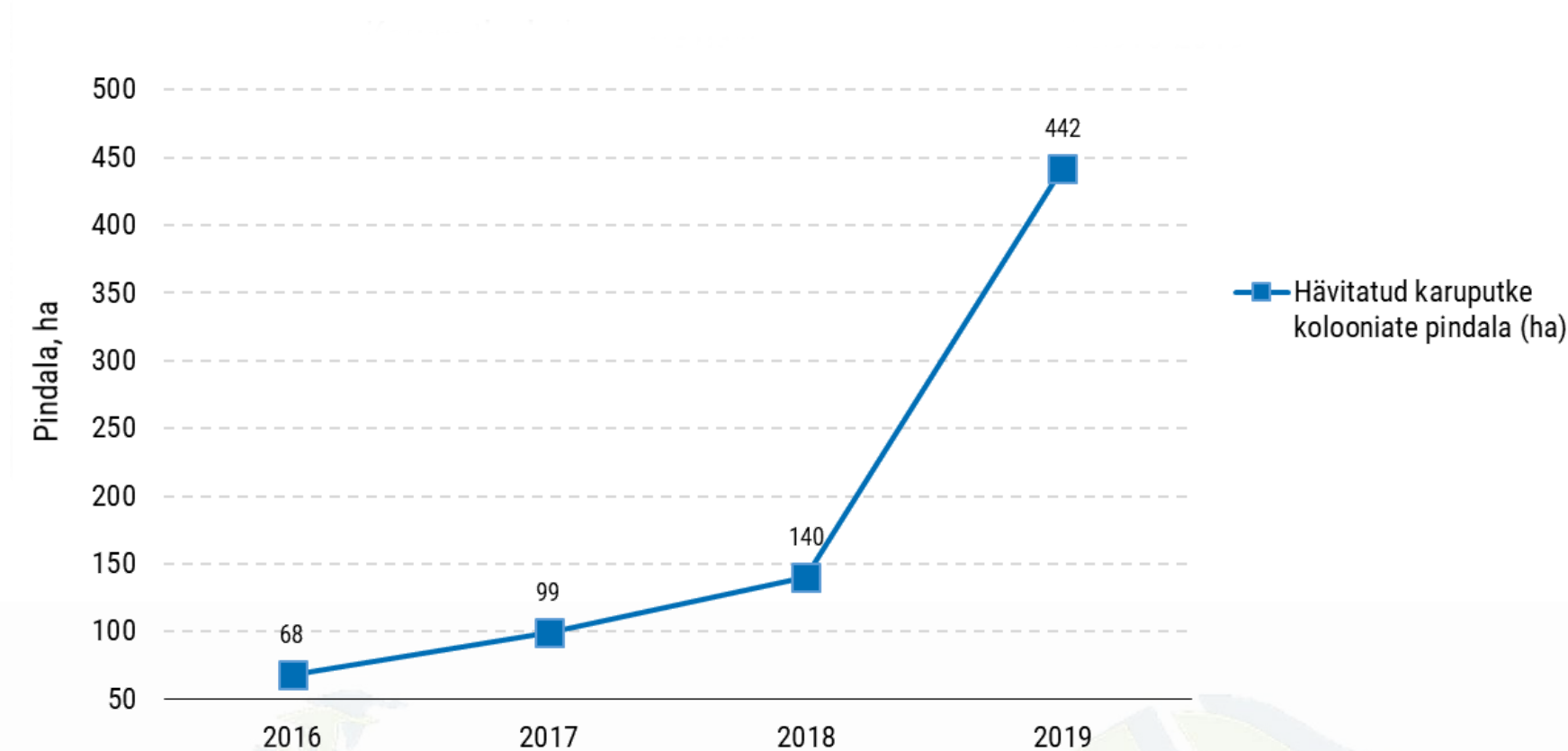
Eestis levinud poollooduslike koosluste tüübid on puisniidud, loopealsed, ranna-, lammi-, aru- ja soostunud niidud, puiskarjamaad ning nõmmed. Sellised niidud on äärmiselt liigirikkad ning pakuvad elupaika paljudele haruldastele taime- ja loomaliikidele. Seepärast on nende taastamist ja hooldamist 2000. aastate algusest saati toetatud.

Keskkonnaamet seab poollooduslike koosluste majandamisele tingimused, nõustab kliente tööde tegemisel ning seejärel kontrollib, kas alad on taastatud ja hooldatud. Hooldatavate poollooduslike koosluste pindala kasvab keskmiselt 1 500 hektarit aastas ning see hõlmas 2019. aastal 35 600 hektarit ja 851 klienti.

Bioloogilise mitmekesisuse vähenemise põhjustajana on võõrliigid maailmas elupaikade kao järel teisel kohal. Eesti riik hakkas sosnovski ja hiidkaruputke tõrjuma 2005. aastal 235 hektaril. Üle-eestilist tõrjet alustas Keskkonnaamet 2010. aastal kokku 1 254 hektaril. 2020. aastal tõrjutakse neid võõrliike kokku 2 083 hektaril. Kümne aastase töö tulemusena on jõutud lootustandvate tulemusteni.

Joonis 8. Hooldamises olevate poollooduslike koosluste pindala suundumused aastatel 2016-2019.

Joonis 9. Hävitatud karuputke kolooniate pindala suundumused aastatel 2016-2019.

7. ÕIGUSLIKUD NÕUDED

Ameti keskkonnajuhtimise üks eesmärke on minimeerida võimalikku saastamist ja muid keskkonnakahjusid. Olulisemaks kaudeks keskkonnaaspektiks on hinnatud põhiülesannetega seonduvad otsused (keskkonnakaitselubade väljastamine, kooskõlastused, jt).

Amet lähtub oma otsuste tegemisel Eesti keskkonnaõigusaktidest ja Riigikogu poolt ratifitseeritud rahvusvahelistest keskkonnakaitselubade lepingutest.

Ameti teenistujad on osalenud Eesti keskkonnaõigusaktide väljatöötamises ja esitanud seisukohti seaduseelnõude projektide kohta. Keskkonnaamet on riigiasutus, mis tegutseb põhimääruse alusel ning täidab keskkonna- ja muude rakenduvate õigusaktide nõudeid.

Keskkonnaameti keskkonnaõigusaktide andmebaasiks on elektrooniline Riigi Teataja. Keskkonnaaruanne on kättesaadav Keskkonnaameti koduleheküljel www.keskkonnaamet.ee.

8. ARUANDE KINNITAMINE

Keskkonnaameti juhtkond kinnitab peale keskkonnajuhtimissüsteemi toimivuse üle vaatamist ning 2019. aasta keskkonnanõuete ja -tegevuskava täitmise kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnanõuete esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged.

Otsused on protokollitud 14.05.2020. a toimunud juhtkonna koosolekul.

